

LĀSTS BEZ IEMESLA?

Sabata pēcpusdienai

NEDĒĻAS PĒTĪJUMIEM:

Ps. 119:65-72, Īj. 2:11-13, Īj. 4:1-21, Rom. 3:19, 20, 1. Kor. 3:19, Ebr. 12:5, Mat. 7:1.

ATMIŅAS PANTS:

“Vai cilvēks paliks priekš Dieva taisns? Vai Radītājam šķīsts liksies vīrs?”
(Īj. 4:17)

Pagājušajā nedēļā mēs uzsvērām, cik svarīgi ir nolikt sevi Ījaba vietā, vismaz tik lielā mērā, cik tas ir iespējams. Vienā ziņā tam nevajadzētu būt pārāk grūti, jo mēs visi esam piedzīvojuši līdzīgas situācijas. Tas ir, zināmā mērā mēs visi esam bijuši iegrimuši ciešanās, kam bieži, šķiet, nav nekādas nozīmes un kas noteikti liekas netaisnīgas.

Lai gan turpmāk šajā tēmā mums vajadzētu saglabāt šo perspektīvu, mums ir jāatrod arī to cilvēku perspektīvas, kas bija atnākuši sērot un skumt kopā ar Ījabu.

Un arī tam nevajadzētu būt tik grūti. Kurš no mums nav redzējis citu ciešanas? Kurš gan nav mēģinājis mierināt citus sāpēs un zaudējumā? Kurš gan nezina, ko nozīmē censties atrast īstos vārdus, ko izteikt tiem, kuru bēdas skar arī mūsu sirdis?

Liela daļa Ījaba grāmatas ir dialogs starp Ījabu un šiem vīriem, kas cenšas rast izskaidrojumu šķietami neizskaidrojamajai un nebeidzamajai cilvēces ciešanu parādei – pasaulē, ko radījis mīlošs, varens un gādīgs Dievs.

Lūdzu, iepazīsties ar šīs nedēļas tēmu, lai sagatavotos Bībeles izpētei 5. novembrī.

Lielais jautājums

Lielākā daļa darbības Ījaba grāmatā notiek pirmajās divās nodaļās. Šeit tiek pacelts priekšskars starp Debesīm un zemi, un mēs varam ieskatīties realitātes aspektā, kas citādi paliktu apslēpts no mums. Lai arī cik tālu mūsu teleskopi var ielūkoties kosmosā, tie nav nokļuvuši tuvāk jautājumiem, kas tiek skarti šajā grāmatā, kas sarakstīta pirms tūkstošiem gadu tuksnesī, visdrīzāk Saūda Arābijā. Ījaba grāmata arī parāda, cik cieši saistīta ir pārdabiskā eņģeļu un Dieva valstība ar dabisko pasauli – zemi un mums, kas uz tās.

Pēc pirmajām divām nodaļām liela daļa Ījaba grāmatas sastāv tikai no dialogiem. Sarunājas Ījabs un vīri, kas atnākuši pārrunāt dzīves smagos jautājumus: teoloģiju, sāpes, filozofiju, ticību, dzīvību un nāvi.

Kāpēc gan ne, ja ņemam vērā visu, kas bija noticis ar Ījabu? Ir tik viegli iekrist ikdienišķajās dzīves lietās, darīšanās, vienkārši dzīvojot dienu pēc dienas, un aizmirst, kādi ir lielle un svarīgie jautājumi. Nekas cits nevar ne mūs, ne citus tā uzmodināt no garīgas letarģijas un likt uzdot mums svarīgos jautājumus kā likstas un ciešanas.

Izlasi Ps. 119:65-72. Ko dziesminieks šeit pasaka? _____

Dziesminieks varēja redzēt labu, kas bija radies no pārbaudījumiem. Reizēm tie noteikti var būt svētība, jo vada mūs atpakaļ pie Kunga vai arī aizved mūs pie Viņa pirmo reizi. Kurš gan nav dzirdējis stāstus par tiem, kuru dzīves ir nonākušas krīzē un ka viņi tikai tad atgriezušies pie Dieva vai nodevuši Viņam savu dzīvi pirmo reizi. Reizēm pārbaudījumi, lai arī cik šausmīgi un traģiski, var nākt par labu – un to mēs saprotam tikai pēc kāda laika. Citos gadījumos tie var likties pilnīgi patvaļīgi un bezjēdzīgi.

Vai tu esi spējis atskatīties uz pārbaudījumiem un ieraudzīt labu, ko tie ir nesuši? Kā tu esi ticis galā ar pārbaudījumiem, kas tev neko labu nav devuši?

Kad nevainīgie ir gājuši bojā?

Izlasi Īj. 2:11-13. Ko tas mums stāsta par to, kā Ījaba draugi raudzījās uz viņa situāciju? _____

Izdirdējuši, kas noticis ar Ījabu, šie vīri norunāja "tikšanos" (Īj. 2:11). Tas ir, viņi plānoja kopā apciemot savu draugu. Pantos ir teikts, ka viņi bija pārsteigti par to, ko redzēja, un viņi sāka sērot kopā ar viņu.

Saskaņā ar nākamo pantu viņi sēdēja klusēdami, nesakot ne vārda. Galu galā ko tu teiktu cilvēkam Ījaba stāvoklī? Tomēr, kad Ījabs sāka runāt un sūdzēties, šiem vīriem arī uzradās daudz sakāmā.

Izlasi Īj. 4:1-11. Kāda ir Elīfaza pamatdoma, ko viņš gribēja pateikt Ījabam?

Iespējams, ka grāmatā par padomdošanu grūtā brīdī ievadā varētu pieminēt Elīfazu. Pirmajai nodaļai virsraksts varētu būt "Ko neteikt grūtā brīdī". Lai gan redzams, ka šie vīri juta līdzī Ījabam, šī līdzjutība bija tikai līdz šai vietai. Šķiet, ka Elīfazam teoloģiskā šķīstība bija daudz svarīgāka par mierināšanu. Ir grūti iedomāties kādu, kas, atnākot pie cilvēka ar Ījaba ciešanām, teiktu: "Nu, tu noteikti esi to pelnījis, jo Dievs ir taisns un tikai ļaunie piedzīvo šādas ciešanas!"

Pat ja Ījabs pats būtu vainīgs pie savām ciešanām, ko labu mēs panāktu, ja viņam to teiktu? Iedomājies kādu šoferi, kas pārsniedz ātrumu, izraisa avāriju un zaudē visu savu ģimeni. Vai vari iedomāties, ka kāds dotos pie viņa un tiešā veidā pateiktu: "Redz, kā Dievs tevi soda par ātruma pārsniegšanu"? Problēma ar Elīfaza teikto nav tikai apšaubāma teoloģija – daudz lielāks jautājums ir viņa neiejūtīgums pret Ījabu un visu, ko viņš piedzīvo.

Atceries situācijas, kad cilvēki ir mierinājuši tevi zaudējumā un sāpēs. Ko viņi tev teica? Kā viņi to pateica? Ko tu iemācījies no šīs pieredzes, kas varētu tev palīdzēt, mierinot kādu citu? _____

Cilvēks un viņa Radītājs

Elifazs noteikti neiegūtu atzinību par takta izjūtu un līdzjūtību šo savu ievadvārdu dēļ. Pamatā viņš pateica, ka Ījabam bija vieglāk būt gaismai un mierinājumam citiem, kad viss bija labi. Bet tagad, kad šis ļaunums nācis pār viņu, viņš ir "satraucies". Vai tam tā nevajadzētu būt? Dievs ir taisnīgs, un tāpēc ļaunais, kas nāk pār mums, ir pelnīts.

Izlasī Īj. 4:12-21. Kādu vēl argumentu Elifazs izsaka Ījabam? _____

Ir daudz fascinējošu lietu, ko šajā brīdī varētu aplūkot, ieskaitot to, kā šie vīri saprata Dieva dabu un raksturu – pat pirms Israēla tautas rašanās. Visa šī grāmata parāda mums, ka arī citi līdz ar sentēviem un visbeidzot israēliešiem zināja kaut ko par Kungu. Patiesībā šeit mēs redzam Elifazu aizstāvam Dieva raksturu.

Tas, ko Elifazs dzirdēja "nakts atklāsmēs", daudzējādā ziņā bija ļoti, ļoti saprātīga teoloģija (sk. Ps. 103:14; Jes. 64:7; Rom. 3:19, 20). Mēs kā cilvēki esam māls, mēs esam ļoti īslaicīgi un mūs var iznīcināt tikpat viegli kā kodes. Un, protams, kurš cilvēks var būt taisnāks par Dievu?

No otras puses, viņa vārdi bija banāli un ne par tēmu. Ījaba situācijā jautājums nebija par to, vai viņš ir labāks nekā Dievs. Ījabs par to nesūdzējās. Ījabs galvenokārt runāja par to, cik nožēlojams viņš bija, cik daudz viņam nākas ciest, nevis ka viņš būtu taisnāks par Dievu.

Šķiet, ka Elifazs tomēr Ījaba teiktajā bija to visu saklausījis. Galu galā, ja Dievs ir taisns un ja ļaunums seko tikai ļaunumam, tad Ījabs acīmredzot ir pelnījis visu to, ko viņš piedzīvo. Tāpēc Ījaba sūdzības sanāk negodīgas. Cenšoties aizstāvēt Dievu, Elifazs lasa Ījabam morāli. Elifazs uzskatīja, ka viņam ir kaut kas vairāk nekā tikai visu kopīgās atziņas par Dievu, bet arī pārdabiska atklāsmē, kas atbalsta viņa pozīcijas. Tomēr vienīgā problēma bija tā, ka viņš savās pozīcijās bija palaidis garām galveno.

Ko mēs varam mācīties no šī ziņojuma par to, ka pat tādā gadījumā, ja mums ir taisnība, mēs varam to neizteikt noderīgā un glābjošā veidā? _____

Ģekis laiž saknes

5. nodaļā Elīfazs turpina savus argumentus. Viņš galvenokārt pasaka to pašu ko iepriekšējā nodaļā: ļaunas lietas notiek tikai ar ļauniem cilvēkiem. Iedomājies, kā, to dzirdot, jutās Ījabs, kas zināja, ka tā nevar būt patiesība un ka viņš nav pelnījis esošo situāciju.

Tomēr šeit ir kāda problēma: ne viss, ko pasaka Elīfazs, ir nepareizi. Tieši pretēji, daudzas no šīm domām atbalsojas arī citās Bībeles daļās.

Kā šie panti atspoguļo Īj.5. nodaļā izteiktās domas?

Ps. 37:10 _____

Sak. 26:2 _____

Lūk. 1:52 _____

1. Kor. 3:19 _____

Ps. 34:6 _____

Ebr. 12:5 _____

Hoz. 6:1 _____

Ps. 33:19 _____

Steigšanās nosodīt

Liela daļa no tā, ko Elīfāzs teica Ījabam, bija pareizs. Viņš izteica noderīgas domas, kuras mēs atrodam arī citur Bībelē. Un tomēr kaut kas bija ļoti nepareizs viņa atbildē Ījabam. Problēma nebija tik daudz tajā, ko viņš teica, bet gan konteksts, kādā viņš to izteica. Tas, ko viņš teica, patiesības, ko viņš pauda, vienkārši neattiecās uz šo īpašo situāciju (sk. nākamās nedēļas tēmu).

Mūsu pasaule ir sarežģīta vieta. Ir viegli raudzīties uz situācijām un tad mētāties ar dažiem izteicieniem vai pat Bībeles pantiem, kas, pēc kāda domām, iederas situācijā, bet bieži vien tā nav. Iepazīsties ar E. Vaitas teikto, cik bieži mēs paši izraisām to, kas ar mums notiek. "Nevienam citam patiesību Bībele nemāca skaidrāk kā to, ka tas, ko mēs darām, ir rezultāts tam, kas mēs esam. Lielā mērā dzīves pieredze ir mūsu pašu domu un darbu augļi." ("Audzināšana", 146. lpp.)

Šī ir dziļa un svarīga patiesība. Bet vai tu vari iedomāties, ka kāds labu gribošs svētais dotos pie cietējiem, lai viņiem lasītu iepriekš citēto E. Vaitas apgalvojumu? Diemžēl dažkārt cilvēki tieši tā arī dara. Bet cik daudz labāk būtu, ja šie labu gribošie svētie ņemtu vērā šo padomu: "Daudzi uzskata, ka pārstāv Dieva taisnību, taču tajā pašā laikā nepavisam neatstaro Viņa laipnību un lielo mīlestību. Bieži vien tie, pret kuriem šie paštaisnie izturas bargi un stingri, ir pakļauti smagām kārdināšanām. Sātans cīnās par šīm dvēselēm, un citu cilvēku asie, cietsirdīgie vārdi atņem tām drosmi un dod iemeslu krist par laupījumu kārdinātāja jaunuma varai." (E. Vaita "Kristus dziedinošā kalpošana", 163. lpp.)

Kā tas bieži gadās, arī šajā gadījumā notika kaut kas daudz vairāk, nekā Elīfāzs un pārējie, arī pats Ījabs, domāja. Tāpēc Elīfāza steiga nosodīt, pat ar visu viņa pareizo teoloģiju, ņemot vērā apstākļus, galīgi nebija tas, ko vajadzēja darīt.

Kāpēc mums vienmēr vajadzētu atcerēties šos pantus attiecībā ar citiem cilvēkiem, īpaši tiem, kas, pēc mūsu domām, ir grēkojuši? Mat. 7:1, 2; Rom. 2:1-3, 1. Kor. 4:5.

Pat ja Elīfāzam būtu taisnība un Ījabs pats būtu izsaucis uz sevi šīs ciešanas, viņa vārdi bija neapdomīgi un nelaikā. Ījabs ir simbols visai cilvēcei, jo mēs visi atrodamies lielajā cīņā un visi tajā ciešam. Un mums visiem kaut kādā brīdī ir nepieciešama līdzjūtība, nevis sprediķis. Protams, ir arī laiks un vieta, kad saņemt pamācības. Bet, ja cilvēks sēž pelnos, viņa dzīve sagrauta, bērni miruši un viss ķermenis nosēts ar jēlumiem, – tas nav īstais laiks.

TĀLĀKIEM PĒTĪJUMIEM:

Kā mēs redzējām, kaut kāda līdzjūtība pret Ījabu Elifazam bija. Vienkārši viņa līdzjūtība ieņēma otro vietu aiz viņa lielās vajadzības aizstāvēt Dieva raksturu. Galu galā Ījaba ciešanas bija šausmīgas, un Dievs, kā zināms, ir taisns, tādēļ Ījabs acīmredzot bija kaut kā to visu nopelnījis. Tāda ir Dieva taisnība, Elifazs secināja, un tādēļ Ījabs savās sūdzībās kļūdījās.

Protams, Dievs ir taisns. Bet tas automātiski nenozīmē, ka mēs redzēsim Viņa taisnību atklājamies katrā situācijā, kas notiek šajā kritušajā pasaulē. Fakts ir tāds, ka mēs to neredzam. Taisnība un tiesa nāks, bet tam nav obligāti jānotiek tagad (Atkl. 20:12). Daļa no tā, ko nozīmē dzīvot ticībā, ir uzticēties Dievam, ka taisnība, kuras šeit pietrūkst, kādu dienu tiks atklāta un to redzēs visi.

Tas, ko mēs redzam Elifazā, parādās arī dažu rakstu mācītāju un farizeju attieksmē pret Jēzu. Šie cilvēki bija tā aizrāvušies ar savām ilgām būt "uzticīgi" un reliģiski, ka viņu dusmas uz Kunga dziedināšanām sabbatā (sk. Mat. 12. nod.) pārspēja viņu prieku (kam vajadzēja būt) par slimajiem, kas tika dziedināti un kam ciešanas tika atvieglotas. Lai arī cik specifiski ir Kristus vārdi sekojošajā pantā, princips ir viens, ko mums, kas mīlam Dievu un kas esam dedzīgi par Viņa lietu, vajadzētu vienmēr atcerēties: "Vai! jums, rakstu mācītāji un farizeji, jūs liekuļi! Jūs dodat desmito tiesu no mētrām, dillēm un ķimenēm, bet atmetat to, kas svarīgākais bauslībā – taisnīgu tiesu, žēlsirdību un ticību; šo jums vajadzēja darīt un arī to otru neatmest!" (Mat. 23:23)

JAUTĀJUMI PĀRRUNĀM:

1. Kā mēs varam zināt, kad cilvēkam ir vajadzīga līdzjūtība un kad – pamācība vai pat rājiens? Kāpēc ir labāk kļūdoties uz līdzjūtības un žēlastības pusi, kad mums ir kāda darīšana ar cietējiem, pat ja viņi cieš savu grēku un nepareizās rīcības dēļ?

2. Izlasi vēlreiz 4. un 5. nodaļā Elifaza vārdus Ījabam. Kādā situācijā šie vārdi būtu vairāk piemēroti nekā šajā?

3. Iedomājies, ka tu būtu bijis Ījaba draugs un būtu devies viņu apraudzīt laikā, kad viņš sēž pelnos. Ko tu viņam teiktu un kāpēc? Ja tu būtu Ījaba vietā, ko tu gribētu, lai tev citi saka?